Opis sestojev in gozdnogojitveno načrtovanje: stanje in pogled v prihodnje

Zoran Grecs & Aleš Poljanec

Posvet ZGDS, Ljubljana 2014

ZAVOD za GOZDOVE SLOVENIJE

UVOD

Gozdni sestoj – podrobno načrtovanje:

- podrobno načrtovanje razvoja gozdov (GGN)
- gozdnogojitveno načrtovanje

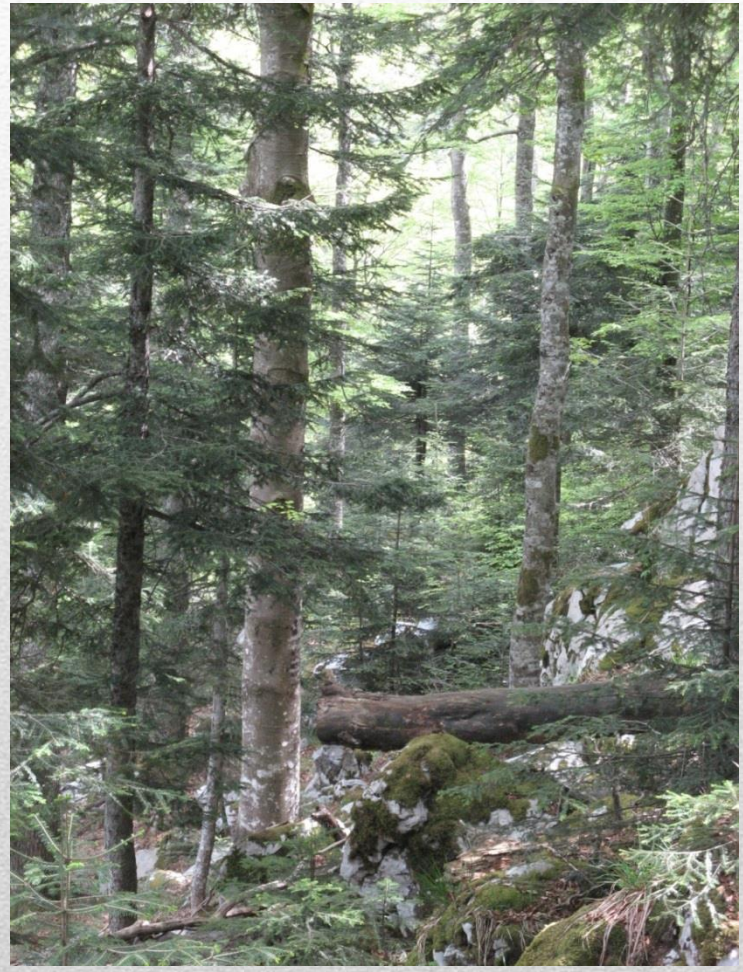

GOZDNOGOSPODARSKO NAČRTOVANJE

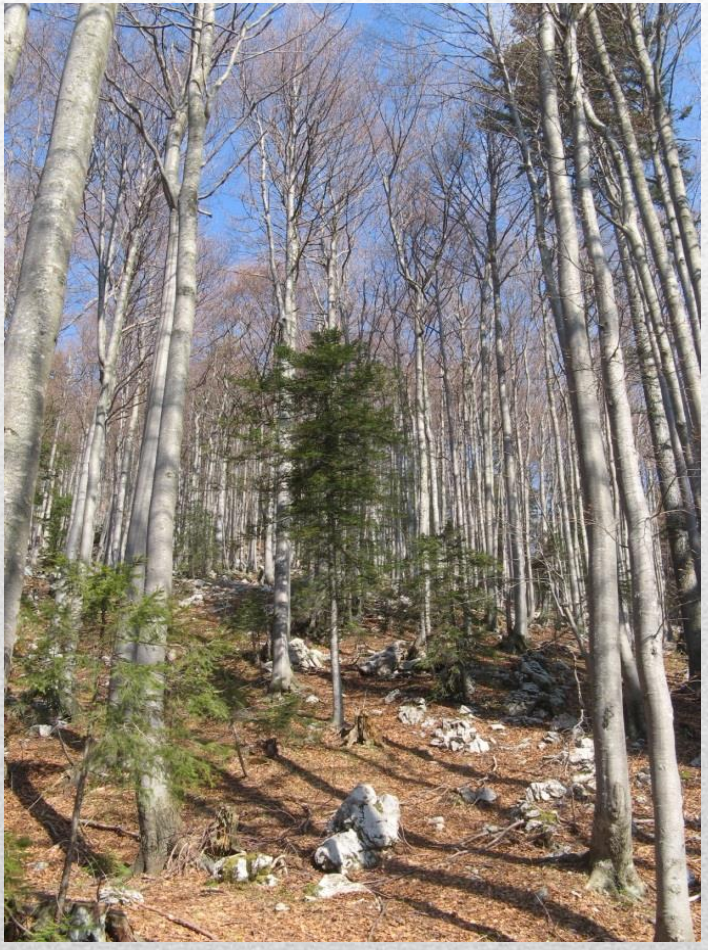

Opis sestojev:

- razmejevanje
- opisovanje
- preliminarno načrtovanje

Sestojna karta s pripadajočo bazo podatkov

Sestojna karta:

- uporabna za odločanje in gospodarjenje
- nudi okvirno informacijo o stanju gozdnih sestojev in ukrepih
- omogoča prostorsko določanje prioritet ukrepanja
- omogoča pregled nad sestoji za poljubno izbrana območja

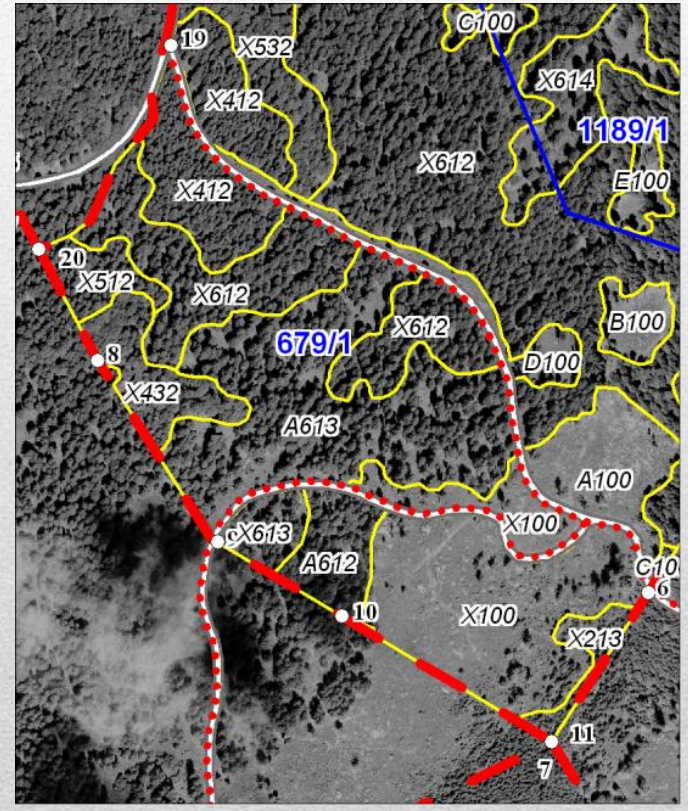

Sestojna karta:

- S presekom sestojne karte in digitalnega katastra lahko gozdnemu posestniku posredujemo okvirne informacije o sestojih, smernicah in ukrepih

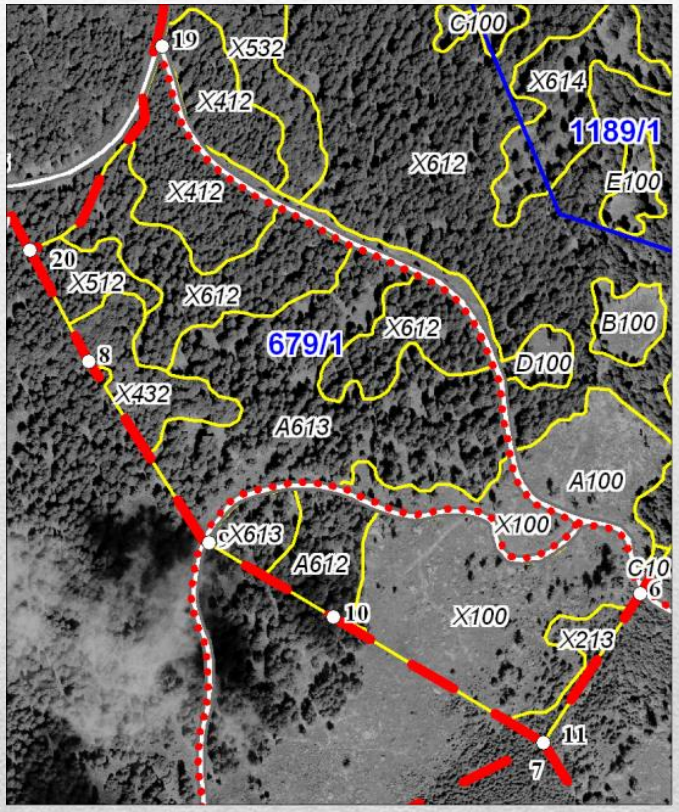

GOZDNOGOJITVENO NAČRTOVANJE

- Začetki pred več kot pet desetletji: neformalno – potrebe po podrobnem usmerjanju razvoja gozdov
- Gozdnogojitveno načrtovanje (GjN) formalizirano leta 1993 (ZOG 1993, PGGN 1998, ostali predpisi):
  - izvedbeni načrti gozdnogospodarskega načrta enote
  - njihova izdelava je obvezna na celotni površini gozdov
  - vsebina načrtov podrobno določena
  - obvezna javna razgrnitev načrtov

Pomen in namen gozdnogojitvenih načrtov

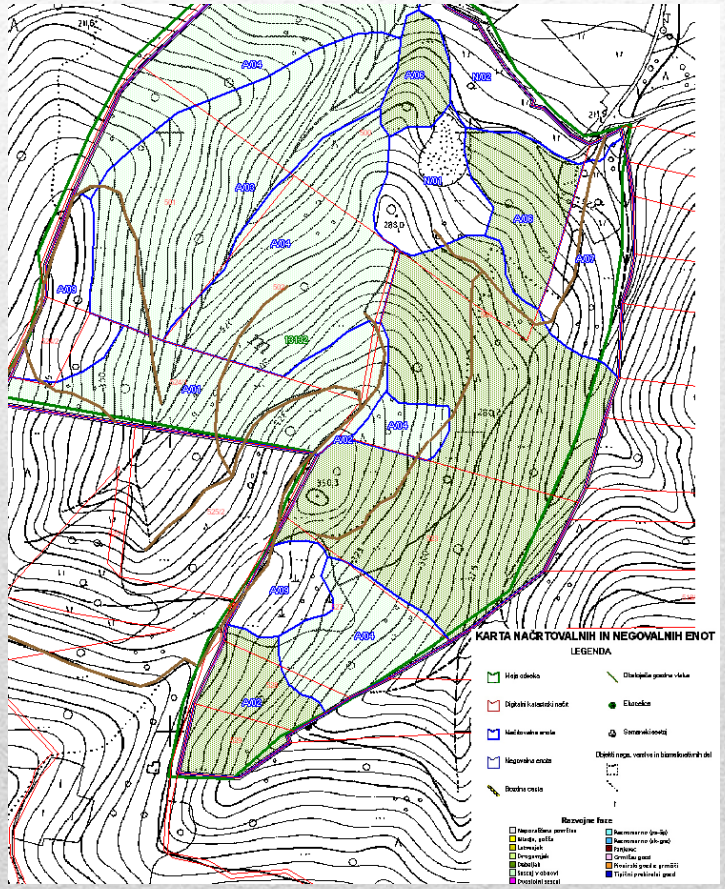

- V gojitvenih načrtih se določi:
  - gozdnogojitvene cilje, smernice in ukrepe za usmerjanje razvoja gozdov
  - pogoje za izvedbo del
- So osnova letnega programa vlaganj v gozdove in izdajanja odločb
- So strokovna osnova za določanje pogojev pridobivanja lesa in za izgradnjo vlak

Gozdnogojitveno načrtovanje na ZGS doslej

- Sistematičen pristop z namenom pokritja celotna površina gozdov:
  - vsako leto se je izdelalo načrte na cca 1/10 površine gozdov
  - prioriteta gozdovi z bolj intenzivnim gospodarjenjem

- Računalniška aplikacija v podporo izdelavi gozdnogojitvenih načrtov:
  - namen: racionalizacija, poenotenje vsebin in oblike, večanje kakovosti dela
  - testiranje programa v letu 2005,
  - aplikacija je v uporabi od leta 2008. Omogoča izdelavo novih načrtov ter obnovo in posodabljanje starih načrtov

PROBLEMATIKA

- Zakonodaja → intenzivno obravnavanje sestojev na obeh ravneh načrtovanja → podvajanje del:
  - postopki izdelave gojitvenih načrtov se podvajajo s postopkom opisa sestojev,
  - gozdnogojitveni načrti se izdelujejo na zalogo,
  - sloj negovalnih enot se vzdržuje kot poseben informacijski sloj
- Podvajanje del po površini in obsegu ni zanemarljivo
- Sedanjo zasnovo GjN je zato potrebno bolj povezati z GGN.

PREDLOGI ZA POSODOBITEV

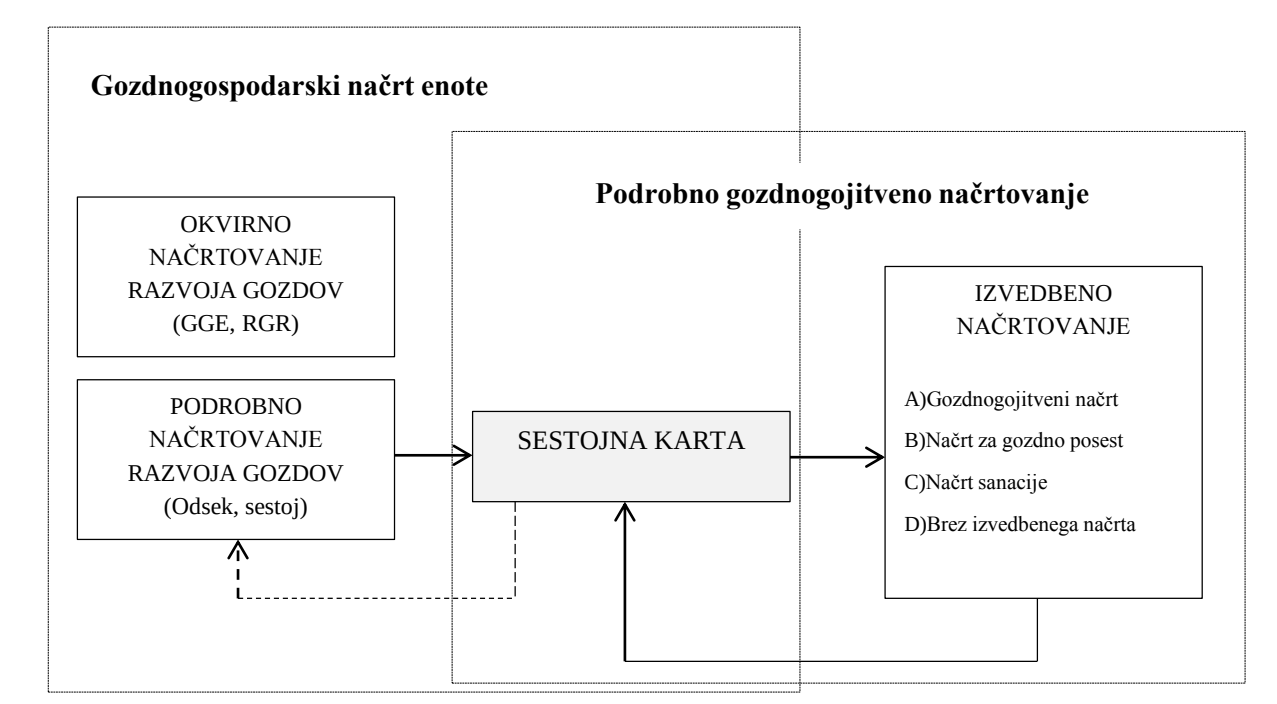

- Sestojna karta: pomemben informacijski sloj in podlaga za: 1) izdelavo izvedbenih načrtov, 2) odločanje in gospodarjenje.
- Diferenciacija izvedbenega načrtovanja

Sestojna karta

- Uporaben pripomoček za odločanje in načrtovanje
- V razmerah manj intenzivnega gospodarjenja:
  - prevzame vlogo poenostavljenega gojitvenega načrta
  - je neposredna podlaga za izbiro drevja za posek, svetovanje lastnikom gozdov in izdajo odločb

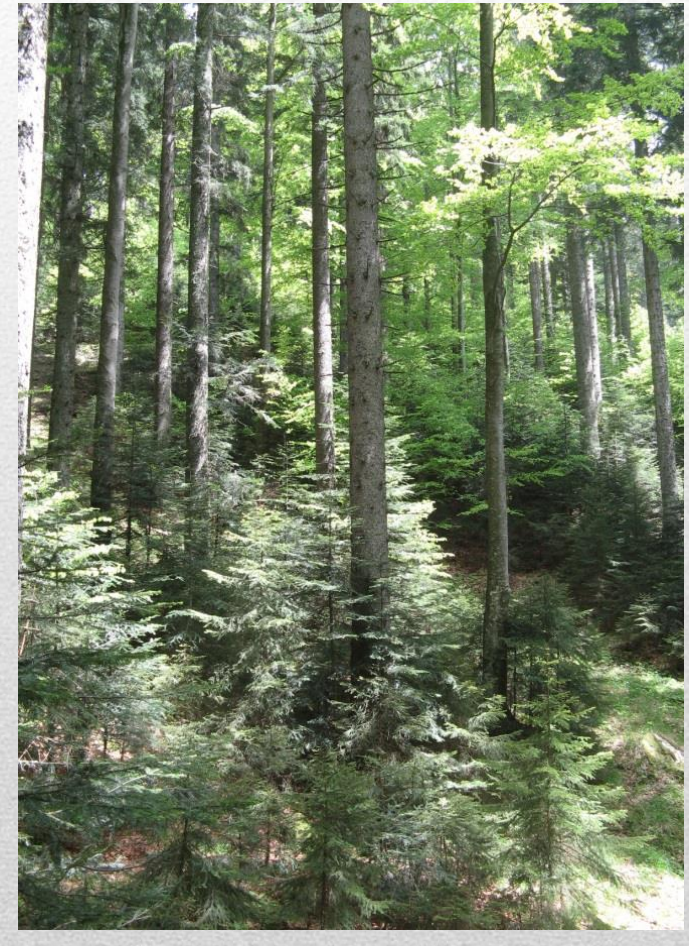

Sestojna karta

- možnost sprotnega posodabljanja sestojne karte (WEB GIS orodje)
- pri obnovi načrta enote se karto preveri in objektivizira (odsek za načrtovanje)
- večji del nalog pri obnovi in sprotnem posodabljanju sestojne karte prevzamejo krajevne enote – vključevanje v načrtovanje

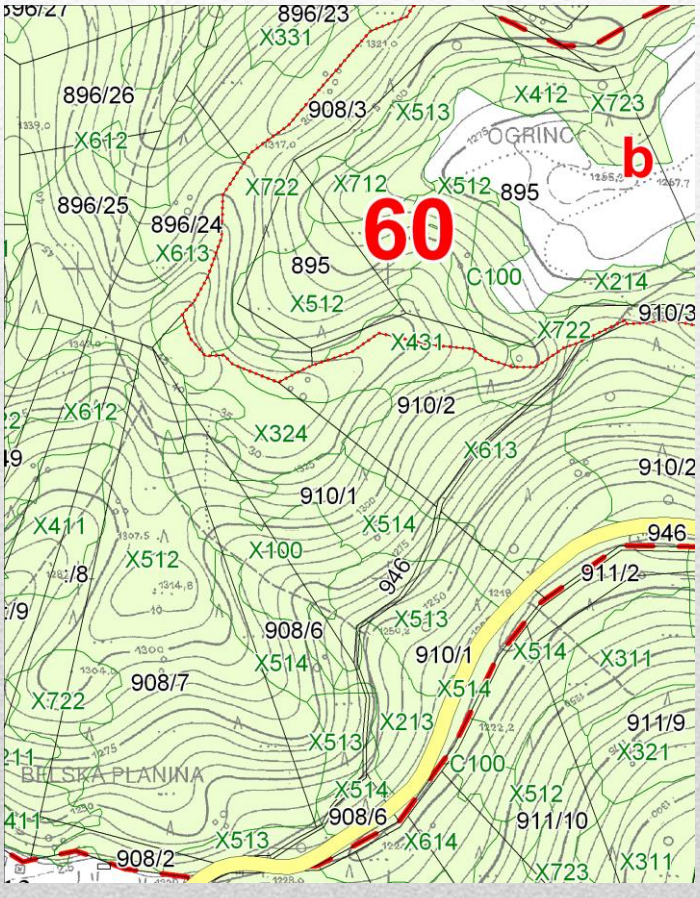

Izvedbeni načrti

- izdelujejo se selektivno:
  - območja določena z načrtom enote
  - po presoji javne gozdarske službe
- praviloma se izdelajo za območja:
  - kjer se dela izvajajo na večji površini (npr. večja posest, državni gozdovi, povezani manjši posestniki)
  - zahtevnejše gozdnogojitvene odločitve (območja s poudarjenimi ekološkimi in socialnimi funkcijami)
  - v primeru močno poškodovanih gozdov (načrt sanacije)

Izvedbeni načrti

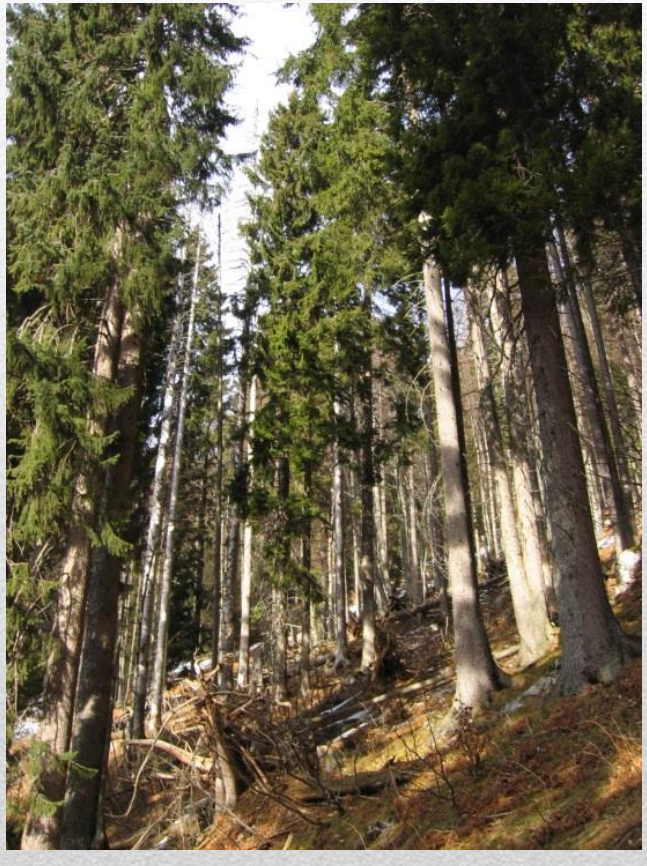

- izdelajo se pred izvedbo del (ne na zalogo!)
- vsebina načrtov naj ne bo podrobno predpisana
- spremembe gozdnih sestojev se po izvedbi ažurirajo na sestojni karti

Načrt za gozdno posest

- posebna oblika izvedbenega načrta
- omogoča prilagajanje načrtovanja intenzivnosti gospodarjenja in interesu lastnika.
- prostorsko in vsebinsko je prilagojen lastniku gozdov
- selektivno uvajanje → najprej tam, kjer je lastna angažiranost lastnikov velika

ZAKLJUČKI

- predlagane rešitve odpravljajo ključne slabosti sedanjega sistema podrobnega načrtovanja - podvajanje del; povezovanje GGN inGjN
- omogoča prilagajanje načrtovanja intenzivnosti in zahtevnosti gospodarjenja
- načrtovanje je vsebinsko prilagojeno konkretnim razmeram na terenu
- vključevanje izvajalcev načrta v proces načrtovanja
- prispevek k učinkovitosti načrtovanja in racionalizaciji dela javne gozdarske službe

Hvala za pozornost!